

SISTER HOOD

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

*For the master's tools will
never dismantle the master's house.*

– Audre Lorde

Inhoud

I

What happens in Ibiza

9

II

Navelstreng

69

III

Bloed is dunner

121

IV

Zwijgen is goud

177

1

What happens
in Ibiza

‘Organiseer maar iets leuks voor mijn verjaardag,’ had mijn moeder me opgedragen. ‘Het moet een verrassing voor mij zijn.’ Waarschijnlijk had ze meer verwacht dan dit, deze gezapige bijeenkomst in deze donkere woonkamer, ze werd tenslotte zesenzestig, een respectabele leeftijd. Maar aangezien ik geen zin had om me uit te sloven – als onversneden chaosjunkie met een ontembare knetterkop stond de burn-out me nader dan het lachen – bestelde ik simpelweg een reusachtige suikervrije taart en nodigde ik de familie uit. Haar broer, twee zussen en hun kinderen, allemaal samen bij oma thuis, zoals we het vroeger elke zondag deden. Toen nog met in jenever ingelegde krieken en eclairs, en met kaartspelen en de wielerskoers op de achtergrond. Maar al die dingen waren intussen uit de mode, dus speelden we niet, dronken we cava en aten we suikervrije taart.

‘En Mira, nog steeds geen kinderen?’ vroeg Nonkel Pater, de tien jaar oudere broer van mijn moeder. Een groot deel van zijn leven had hij als missionaris in Congo gewerkt, maar nu was hij met pensioen en had hij een nieuwe levensbestemming gevonden in het stellen van vervelende vragen. De man stak zijn haakneus overal waar hij niet in thuishoorde.

Mijn grootmoeder – voor wie ik toch een éclair had meegebracht – zat tussen ons in aan het hoofd van de tafel, met een toef gele crème op haar neus. Ze rechtte haar rug

en zei: 'Dat zou mij nu eens zo gelukkig maken, zie.' Toen zakte ze weer ineem en sloeg ze haar ogen neer.

'Mira is de laatste van alle dochters,' zei tante Nicole, waarop mijn andere tante zei: 'Mijn kleinkindjes zijn het geluk van mijn leven.'

Dat die vier koters elkaar op de binnenkoer net niet de kop aan het inslaan waren, negeerde ze voor het gemak, en ik ook. Het ding is, ik ben helemaal geen moeilijk mens, in tegenstelling tot wat iedereen laat doorschemeren. Ik zei bijvoorbeeld helemaal niets over de afwezigheid van mijn broer Michiel, noch over mijn drie neven die er die dag niet waren, ook al zijn ze kinderloos. Ze waren verontschuldigd, zoals alleen mannen zich dat bij familiale aangelegenheden kunnen veroorloven. Nee, ik zweeg gewoon.

Mijn moeder lachte. 'Die van mij raakt niet eens aan een man.'

Oma en tante Nicole lachten met haar mee en draaiden hun hoofd in mijn richting. Plots zag ik het weer, die drie grijnzende gezichten, een beeld van lang geleden, toen ik nog veel kleiner was en zij over mij heen stonden gebogen. Ik herinner me het nog goed, het was hier in de gang, nadat mijn moeder had gezegd: 'Die van mij heeft nog geen vormen. Ze is lid van de pvv, de Plat Van Voren!' Ja, dat was hier, aan de andere kant van de deur die ik in het vizier hield, een van de vele deuren die ik altijd in het vizier hou, omdat dat nu eenmaal is wat ik doe: ontsnapingsroutes voorbereiden. Waarom anders was ik zodra het kon gestart bij Advocaten Zonder Grenzen en had ik ervoor gekozen om te werken in Kosovo en Nepal? Om zo ver mogelijk weg te zijn van hier, van thuis.

'Zie maar dat je geen oude vrijster wordt,' zei oma.

'Ach kom,' zei tante Nicole, 'laat Mira toch zijn.'

'Nochtans is het moederschap het mooiste wat een vrouw kan overkomen,' zei mijn andere tante. 'Ik kan mij geen leven voorstellen zonder kinderen.'

Mijn moeder pruilde. 'Ik weet ook niet hoe het komt. Waaraan heb ik een dochter zoals Mira verdiend?'

Haar blik gleed af naar mijn uitzonderlijk mooie nicht, toegewijde moeder van twee, die mijn moeder altijd al had bewonderd. Ze bekeek haar met ogen die me vertelden dat ze liever een andere dochter had gehad, deze dochter bijvoorbeeld.

Allebei mijn nichten hebben kinderen en hadden hun handen die namiddag meer dan vol. Je moest hen zien knuffelen met hun dochters, hoe vertederend. En toch wilde ik dat niet voor mezelf. Ik wilde vrij zijn, ongebonden blijven.

Opeens een kreet. Mijn grootmoeder was naar de keuken geschuifeld om koffie te halen en was gevallen, gestruikeld over de kleine trede tussen living en keuken, de trede waarnaast haar rollator stond, de rollator die in dit huis compleet nutteloos was door deze trede. Het was een soort mini-podium, de plek om onze nieuwjaarsbrieven voor te lezen, om gezien en gekeurd te worden. Streng blikken gleden over mijn buik, mijn billen, mijn borsten, alsof mijn lichaam een gemeenschappelijk goed was, een familiebezit. Geen wonder dat alle vrouwen in deze woonkamer afwisselend wel en niet op dieet zijn, levenslang veroordeeld tot zelfdiscipline of spot.

Mijn moeder en tantes sprongen rechtop, riepen in koor: 'Moe, wat doe jij nu?' en 'Maar moe toch' en 'Moe, pas op!' De drie dochters plooiden zich rondom oma en ondersteunden haar, hielpen haar overeind.

Ik goot mijn derde glas cava naar binnen en stond op om mijn grootmoeder dienst te betonen. Dit was tenslotte mijn clan, de moederlijn waar ik onontkoombaar deel van uitmaakte. Deze vrouwen hoefden mijn trouw niet te verdienen, die zat in mijn bloed.

‘Allee, een nieuw lief,’ zei Lily. ‘Hopelijk is het deze keer de juiste, jij slettenbak.’ Ze loerde opzij, over de rand van haar zonnebril, haar kin dubbelgevouwen tegen haar sleutelbeen, en kneep haar schuin opstaande ogen tot spleetjes. We lagen aan het zwembad van een poepchique villa op Ibiza, tussen ons in een zo goed als lege fles rosé en een stapel boeken, haar exemplaar van Nick Caves *The Death of Bunny Munro* bovenop. ‘Ibiza!’ had Lily uitgeroepen toen An-Sofie ons allemaal uitnodigde voor dit vrijgezellenfeest, en die laatste lettergreep had ze uitgespuwd. ‘Hoe marginaal is dat?’ En toch was ze meegekomen.

Ze draaide zich om in haar ligstoel, lag nu op haar buik, weerde het zonlicht uit haar oververhitte gezicht. De goud-oranje koikarpers op haar arm staarden me vissig aan, wat overbleef aan huid scheen rozig rood. Lily’s ronde lichaam was bedekt met tatoeages: voeten vol tribals, billen met mandala’s, een geisha op haar rug. Die laatste zat verborgen onder een wijd, zwart Motörhead-shirt. Lily droeg altijd zwart, ‘de kleur van mijn ziel’, zoals ze het zelf verwoordde. Ook haar haren verfde ze zwart, ‘om mijn fucking blond zijn te maskeren’.

Ik sloot mijn ogen en droomde weg, zag Landers kryptonietgroene ogen verschijnen, voelde hoe hij achter mij kwam staan en me kustte, net onder mijn oor. De haartjes in mijn nek veerden rechtop. Als vanzelf kromde mijn rug

en duwden mijn billen dieper in het wit-geel-gestreepte kussen, tegen het hardhout. Ik kreunde, kuchte het geluid snel weg. 'Hij is zo lekker,' zei ik, 'en...'

Lily onderbrak me. 'Ga je dan eindelijk aan kinderen beginnen? Je wordt er ook niet jonger op.' Ze stak een sigaret op en inhaleerde diep, blies de rook in mijn richting. 'Zesendertig is rijkelijk laat om moeder te worden, jouw eicellen zijn allang in verval.'

Lily stond niet bekend om haar fijngevoeligheid. Vanmorgen nog had ze omstandig uitgelegd hoe vreselijk haar tweede bevalling was en dat ze zich nu, maanden later, nog steeds voelde 'alsof er een vrachtwagen in en uit mijn kut is gereden, met opengeklapte spiegels'. Dat was ook haar excuus om op het vliegtuig naar Ibiza vier bloody mary's te bestellen, en de eerste in één teug achterover te kappen. 'Lily, rustig,' zeiden wij. 'Mijn diepvries zit vol borstmelk,' had zij gelispeld. 'Dit is mijn moment.'

'Lander vertrouwt het niet, ons vrouwenreisje,' zei ik tegen Lily. 'Ik heb hem voor ons vertrek nog klaargepijpt om hem te sussen.'

'Allee, je hebt weer een jaloers type gekozen.' Lily's wangen glansden intussen als vers gesneden koteletten.

Ik gaf haar mijn zonnecrème. 'Smeren!'

Ze wreef de stick over haar gezicht en zei: 'Seks is inderdaad de beste manier om ruzie te vermijden. Daarom maken Jens en ik ook constant *boel*, omdat we al maanden niet meer neuken. Maar ja, mijn kut is een oorlogszone en hij krijgt die slappe knakworst van hem niet meer rechttop. Gelukkig heb ik mijn T-rex nog.'

T-rex was Lily's favoriete vibrator. Lang geleden had ze ook mij een exemplaar cadeau gedaan, met de gevleugelde

woorden: 'Hier, je kunt het gebruiken.'

Ik kromp ineem, had medelijden met Jens, vond hem best een geschikte vent. En dat vond Lily ook, dat moest wel, tenslotte waren ze al dertien jaar een koppel.

Een wit glimmende Lily schonk zichzelf het laatste scheutje rosé in. 'Trouwens, je moet mijn vraag niet ontwijken. Hoe zit het met die kinderen?'

'Jezus, Lily, alsof Lander en ik daar nu al mee bezig zijn. We kennen elkaar net. En nee, ik voel het niet, die biologische klok. Voor mij geen kinderen.'

'Je hebt ongelijk. Een vrouw is gemaakt om moeder te worden, het is de reden van ons bestaan.' Lily wachtte op reactie.

Ik zweeg.

'Je bent pas een echte vrouw als je moeder wordt,' ging ze verder. 'En eens dat kind er is, word je vanzelf minder egoïstisch. Dat kun jij wel gebruiken, denk je niet?'

Ik duwde mijn kneukels in het streepjeskussen. Discussiëren met Lily was zinloos, zij had toch altijd gelijk. 'Ik wil gewoon geen kinderen, klaar.'

'Je gaat daar later spijt van krijgen, ik zeg het je. Je gaat alleen eindigen in een of ander *ouwemensenkot* en jezelf vervloeken omdat je geen kinderen hebt gemaakt, al is het maar om je gat te komen afkuisen wanneer je dat zelf niet meer kunt.'

'Serieus Lily, alsof dat geen egoïstische reden is.' Ik greep naar *Sister Outsider* van Audre Lorde, sloeg het boek open en legde het over mijn gezicht. Ostentatief kruiste ik mijn armen voor mijn borst.

'Oei oei, mevrouw is overgevoelig vandaag.' Lily stond op en wandelde naar de villa. 'Wijn halen,' riep ze nog.

Eindelijk was het stil. Ik ademde diep in en uit, was plots doodmoe, had de voorbije nacht geen oog dichtgedaan. Ik deelde een kamer met Lily, die had liggen snurken als een houthakker met een luchtweginfectie, zesennegentig decibel luid (ja, ik heb het gemeten). Mijn dankbaarheid om eindelijk *one of the girls* te zijn – na zo lang *one of the guys* te zijn geweest – was intussen met een maat of drie gekrompen.

Die avond arriveerde een kanariegeel taxibusje stipt op tijd voor de poort van de villa. De chauffeur repte zich om de schuifdeur voor ons te openen. Dat het een eer was om zes mooie vrouwen te mogen vervoeren, zei hij.

Eigenlijk is het best comfortabel om met veel te zijn, bedacht ik bij het instappen. Als twintiger reisde ik liever alleen, op zoek naar... vrijheid? Gemoedsrust misschien? Die had ik nergens ter wereld gevonden. Integendeel, het was net op de Chinese Muur – waar ik een aanval van hoogtevrees kreeg, een Duitse toerist aanklampte en hem smeekte om me alsjeblieft van die verdomde muur te helpen – dat ik beseftte dat ik mijn vrienden miste. Zij waren thuis de zomer aan het vieren, allemaal samen. Niet veel later zegde ik mijn job bij Advocaten Zonder Grenzen op en begon ik als jurist voor Vluchtelingenwerk Vlaanderen, en nam ik een kat. Ik had weer grond onder mijn voeten.

‘Komaan meisjes, selfie,’ zei Bo, die helemaal vooraan in het taxibusje zat en met haar telefoon zwaaide. Ze masseerde wat volume in haar strak geknipte Cleopatra-coupe, keek zwoel in de lens en zoog haar hamsterwangetjes plat tot een duckface. Ze nam de tijd om zichzelf te bewonderen. Toen draaide ze het scherm naar ons.

Voor één keer poseerde ik gewillig, nonchalant zelfs. Gewoonlijk verstijfde ik zodra er een camera op mij werd gericht. Maar Bo, die vertrouwde ik.

Bo was de spil van deze wijvenbende. Wij kennen elkaar sinds de universiteit, waar we samen rechten studeerden en iedereen ons vroeg of we zussen waren. Bo was de eerste vrouw die me intellectueel wist uit te dagen, misschien omdat meisjes in die tijd nog werden opgevoed om zich van de domme te houden, terwijl jongens zich toen al schaamteloos profileerden als alwetend. Van dat soort genderverwachtingen had Bo geen last. Ze noemde zichzelf zonder blozen Queen B – ook al mat ze maar een meter drieënvijftig – en vertelde honderduit over haar geweldige vrienden en minnaars, over de exotische reizen en fantastische foto’s die ze maakte, over al haar talenten. Nooit eerder had ik iemand ontmoet die zoveel zelfvertrouwen had als Bo.

Vaak klaagde ze over haar kille moeder die nooit tevreden was en dat herkende ik. Ook mijn moeder was erg genereus met kritiek, waardoor ik al vroeg had geleerd dat ik maar beter niet te veel mezelf kon zijn. Bijna was ik geeneens student geworden, ik wist niet wat ik wilde, wilde niets meer. ‘Jij gaat rechten studeren en jij gaat op kot,’ riep mijn radeloze moeder, ‘want wij zijn jou hier thuis kotsbeu!’ En zo was ik dan toch in de stad beland. Al snel introduceerde Bo me in haar vriendenkring, een wilde feestbende die me met open armen ontving en me volpropte met MDMA. Het voelde als thuiskomen in een warm nest. Eindelijk ging de wereld voor me open.

Op Ibiza werd het stilaan donker. ‘Ik ga terug naar de villa,’ zei Rozemarijn, ‘want alle leuke dingen zijn verboden als je zwanger bent. Echt waar, zwangerschap is als een